

*Uchwała II Krajowego Walnego Zjazdu Członków Stowarzyszenia Prokuratorów
Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 maja 2002 r.*

ZBIÓR ZASAD ETYCZNYCH PROKURATORA

Zasady Ogólne

Prokurator, działający niezależnie ale odpowiedzialnie, wyrażając obiektywnie i jasno swoją troskę o sprawiedliwość, jest strażnikiem interesów państwa, społeczeństwa i wymiaru sprawiedliwości.

Organa prokuratury czuwają nad pozyskiwaniem najlepszych prawników, wyróżniających się siłą charakteru i zdolnościami.

Zapewniają im gruntowne opanowanie umiejętności zawodowych.

Sukcesywnie dążą do umożliwienia prokuratorom podnoszenia warunków pracy w sferach organizacyjnej, prawnej i finansowej odpowiadających standardom Unii Europejskiej.

Prokurator powinien mieć zapewnioną możliwość wypełniania obowiązków zawodowych bez narażanie na: zastraszanie, nękanie, niewłaściwe interwencje, nieuzasadnione pociąganie do odpowiedzialności cywilnej, dyscyplinarnej i innej.

Zasady Wykonywania Zawodu

Prokurator powinien wykonywać zawód rzetelnie, konsekwentnie i sprawnie. Przestrzegać i chronić praw człowieka. Unikać dyskryminacji zarówno podejrzanych jak i ofiar przestępstw ze względów politycznych, społecznych, religijnych, narodowościowych, rasowych, kulturowych, płciowych i wieku.

Wypełniać swe zadania bezstronnie i obiektywnie, uwzględniając istotne okoliczności sprawy, szczególnie dotyczące ofiary i podejrzanego.

Poświęcać należytą uwagę ściganiu przestępstw popełnionych przez funkcjonariuszy publicznych, w szczególności korupcji, nadużyć władzy, poważnego naruszenia praw człowieka oraz innych czynów uznanych przez prawo międzynarodowe za poważne przestępstwa.

Czynności wykonywać zgodnie ze swoim sumieniem i honorem zawodowym, nie ulegać wpływom zewnętrznym, odrzucać jakiegokolwiek interwencje w tym polityczne oraz prośby, nie ulegać wpływowi kampanii medialnych.

Zachowywać poufność posiadanych materiałów chyba, że za ich ujawnieniem przemawiają wymagania wymiaru sprawiedliwości, wykonywanie obowiązków lub interes społeczny.

Pogłębiać kwalifikacje zawodowe poprzez samokształcenie oraz drogą uczestniczenia w zorganizowanych formach kształcenia.

W czasie wykonywania pracy zachować trzeźwość i nie podlegać działaniu jakichkolwiek środków odurzających.

Każdy prokurator obowiązany jest współdziałać w strzeżeniu powagi i godności zawodu, bronić jego tożsamości i właściwego systemu przekonań.

Immunitet prokuratorski nie może usprawiedliwiać zachowania sprzecznego z prawem.

Zasady Relacji Służbowych

Prokurator powinien unikać serwilizmu w kontaktach z osobami, którym jest służbowo podległy, a jednocześnie arogancji i nieposzanowania godności podwładnych.

W kontaktach służbowych okazywać wzajemny szacunek, służyć radą i udzielać pomocy. Prokuratora podwładnego traktować jako " partnera w hierarchii służbowej "- będącego w służbie sprawiedliwości.

Awans prokuratora powinien być uzależniony od obiektywnych kryteriów, w szczególności: kwalifikacji, zdolności, rzetelności, osiągnięć i doświadczenia zawodowego.

Prokurator nie powinien publicznie niekorzystnie komentować działalności zawodowej innego prokuratora. Nie powinien jednak tolerować przypadków naruszania etyki przez innych prokuratorów i uprawniony jest do zwrócenia, w taktownej formie, uwagi koledze naruszającemu zasady etyki zawodowej oraz do wypowiedzania się we właściwym postępowaniu.

Prokurator nie powinien uchylać się przed obroną prokuratora obwinionego w postępowaniu dyscyplinarnym.

Obowiązkiem prokuratora jest odmówić wykonania polecenia sprzecznego z prawem i powstrzymać się od wykonania polecenia niezgodnego z etyką zawodową.

Prokurator, któremu powierzono obowiązki patrona, powinien dołożyć wszelkich starań dla należytego przygotowania aplikanta do wykonywania zawodu prokuratora, a swoim postępowaniem stanowić przykład godny naśladowania.

Prokuratorzy nauczający aplikantów powinni ich zaznajomić ze zbiorem zasad etyki prokuratora oraz wpajać respektowanie zawartych w nim zasad.

Zasady Relacji Prokurator – Organa Ścigania

Sprawując nadzór procesowy, prokurator powinien wykazywać profesjonalizm, obiektywizm i stanowczość w wytyczaniu działań, kierując się solidarnością we wspólnej walce z przestępczością.

Odnosząc się z szacunkiem do nadzorowanych służb, prokurator powinien mieć jasność, iż tylko on uprawniony jest do podejmowania kluczowych decyzji w sprawach.

Odpowiedzialność za przebieg postępowania przygotowawczego i wniesienie aktu oskarżenia winna skłaniać do narzucania wysokich standardów postępowania.

Prokurator powinien zachować pryncypialność w osądzie czynów funkcjonariuszy, którzy sprzeniewierzyli się prawu oraz dbałość o dobra funkcjonariuszy dotkniętych zachowaniami przestępczymi.

Prokurator powinien unikać poufałości oraz wszelkich sytuacji na gruncie prywatnym i służbowym, które w perspektywie mogłyby ujemnie rzutować na podejmowane decyzje służbowe i powodować ich tendencyjność.

Pozostawanie prokuratora w charakterze świadomego tajnego współpracownika służb specjalnych i organów ścigania dyskwalifikuje go zawodowo i środowiskowo.

Zasady Wystąpień Sądowych

Obowiązkiem prokuratora jest dążenie do ustalenia prawdy i udzielanie sądowi pomocy w dotarciu do prawdy w celu wydania sprawiedliwego wyroku.

Prokurator spełnia swoją funkcję oskarżycielską wedle własnego sumienia, budując na rozprawie swoją wiarygodność i autorytet. Prezentuje znajomość sprawy, wewnętrzne przekonanie co do faktów i co do prawa. Podejmuje decyzje o kontynuowaniu oskarżenia.

Prokuratorowi nie wolno rozmyślnie podawać Sądowi nieprawdziwych informacji.

Na sali sądowej i poza nią okazuje szacunek dla Sądu. Korzystając z wolności słowa, powinien zachować takt i oględność w wypowiedziach. Podobnie stosować umiar i należne formy w środkach odwoławczych.

Prokurator nie powinien naruszać zawartych porozumień sądowych.

Za niestosowne należy uznać ostentacyjne okazywanie przez prokuratora, w miejscu pracy zażyłości z sędziami i osobami zatrudnionymi w Sądzie.

Zasady Relacji do Stron

Prokurator w stosunku do pokrzywdzonego powinien przyjmować zasadę, by prowadzone postępowanie karne nie potęgowało przykrych wrażeń wywołanych przestępstwem. Wytworzyć u pokrzywdzonego przekonanie, iż pozostaje sprzymierzeńcem prokuratora w dochodzeniu jego krzywd. Okazać współczucie, troskę o perspektywy życiowe osoby dotkniętej przestępstwem. Wykazać dbałość o interesy pokrzywdzonych pozostających w ubóstwie, ułomnych, niezdolnych do dochodzenia swoich roszczeń.

W stosunku do podejrzanego prezentować takt i stanowczość. Prokurator nie powinien wszczynać postępowania karnego ani usilnie starać się o jego kontynuowanie, gdy zgromadzone dowody wskazują, że oskarżenie było pozbawione podstaw. W postępowaniu przygotowawczym skutecznie dążyć do dokonania wszelkich niezbędnych ustaleń, niezależnie czy przemawiają na korzyść czy niekorzyść podejrzanego.

Prawa nie należy interpretować i stosować z przesadną surowością.

Jeżeli prokurator wejdzie w posiadanie dowodów przeciwko podejrzanemu a zasadnie przypuszcza, że zostały uzyskane za pomocą niezgodnych z prawem metod, powinien odmówić użycia takich dowodów. Prokurator winien dążyć do wyłączenia się z prowadzenia sprawy przeciwko osobie, z którą ma zatarg osobisty. Jaki i przeciwko bliskiej mu osobie. W toku prowadzonych spraw nie może uzależniać się finansowo od uczestników postępowania. Również przy okazji działalności służbowej dążyć do uzyskania korzyści.

W stosunkach z adwokatami unikać publicznego prezentowania zażyłości. Przeciwdziałać sytuacjom rodzącym przypuszczenia, że na decyzje merytoryczne mogły mieć wpływ rozwiązania po za procesowe.

Zasady Wystąpień Medialnych

Umożliwić przedstawicielom społecznych środków przekazu dostęp do rzetelnej informacji w sprawach publicznych, mając na uwadze, iż prokurator jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których w postępowaniu przygotowawczym, a także poza jawną rozprawą sądową, powziął wiadomość ze względu na swoje stanowisko.

W kontaktach z dziennikarzami zaleca się rzeczowość i umiar w przekazywaniu informacji.

Stanowisko prokuratury z reguły prezentuje kierownictwo bądź rzecznik prasowy, co nie ogranicza prokuratorów prowadzących poszczególne sprawy do bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami społecznych środków przekazu. Prokurator ma obowiązek zwracania uwagi społeczeństwa, władz, poszczególnego obywatela na znaczenie poszanowania prawa.

Jeśli w środkach przekazu bezpodstawnie zostanie naruszone dobre imię prokuratora, powinien on uzyskać od przełożonych wszelką możliwą pomoc w naprawieniu wyrządzonej mu krzywdy.

Zasady Zrzeszania się

Uznawać za swój honor zawodowy aktywne działanie na rzecz środowiska prokuratorskiego a w szczególności udział w pracach organizacji korporacyjnej.

Powinnością zrzeszonego prokuratora jest przestrzeganie statutu, stosowanie się do obowiązujących uchwał i decyzji władz organizacji, promowanie założeń i uczestniczenie w ich pracach.

Prokurator wybrany do władz organizacji obowiązany jest do pełnienia swej funkcji i współdziałania w realizacji zadań z najwyższą starannością.

Prokuratorzy powinni solidarnie wspierać działalność swojej korporacji, której zadaniem jest zapewnienie prokuraturze należytej pozycji w społeczeństwie.

* * *

Wzywa się prokuratorów do dobrowolnego spełniania zbioru zasad etycznych prokuratora.